

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg, den 12. april 2005

Socialudvalget (2. samling)
L 38 - Bilag 14
Offentligt

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Materiale fra Amtsrådsforeningen

Som opfølgning på mødet med Amtsrådsforeningen d. 31. marts sendes hermed det lovede materiale.

Der vedlægges følgende:

- Notat om kommunal overtagelse af amtslige / kommunale tilbud - hvordan tegner situationen sig aktuelt - forslag om ændring af lov om social service.
- Notat om nuværende amtslig specialrådgivning i relation til VISO. Heri indgår også VISO's størrelse og organisation. Notatet indeholder forslag om ændring i relation til bemærkningerne om regionernes fremtidige specialrådgivning.
- Notat om afgrænsningen mellem kommunal og regional forsyningspligt på børne- og ungeområdet
- Notat om fællesamtslige institutioner, der skal overføres til VISO mv.
- Oversigt over færdigbehandlede sindslidende voksne på venteliste til et tilbud i socialsektoren pr. 1. april i årene 2002-2004.
- Notat om finansieringsmodeller for regionerne på socialområdet fra 2007
- Notat om regionernes forsyningspligt for specialiserede tilbud - afgrænsningen af fremtidige kommunale tilbud - forslag til ændring af foreliggende forslag til lov om social service
- Notat om brugerindflydelse på regionale sociale tilbud.

Herefter skulle der kun mangle et notat om evt. særlige problemer i relation til meget små handicapgrupper. Dette notat kan, ifølge Amtsrådsforeningen, forventes klar først i næste uge.

Med venlig hilsen

Jakob Heltoft, _____
udvalgssekretær.

08-04-2005

J.nr. 151-470791

Elisabeth Lenzing

Tel. 35298217

Internet: el@arf.dk

Kommunal overtagelse af amtslige / kommunale tilbud – hvordan tegner situationen sig aktuelt – forslag om ændring af forslag til servicelov*Baggrund og problem*

Et af hovedemnerne i debatten om kommunalreformen på socialområdet er, om kommunernes mulighed for at overtage amtslige / regionale institutioner udhuler regionernes mulighed for at være et sikkerhedsnet for forsyningen med specialiserede ydelser, herunder også specialrådgivning.

Amtsrådsforeningen har anført, at særligt § 190 i forslag til lov om socialservice rummer en betydelig risiko. Kommunerne kan inden den 15-02-2006 meddele hvilke tilbud, de ønsker at overtage allerede fra 01-01-2007. Der er ingen sikkerhed for, at lovbemærkningernes forudsætning om, at beliggenhedskommunen skal kunne drive tilbuddet økonomisk og fagligt forsvarligt, påses.

Amtsrådsforeningen har anført, at det som et minimum bør være en betingelse for en kommunal overtagelse af det regionale tilbud, at der er enighed herom i den årlige rammeaftale, og at dette er udelukket for så vidt angår overtagelser med virkning fra den 01-01-2007 allerede på grund af tidsfristerne i lovgivningen.

Det er understreget, at netop overgangssituationen mellem den gældende og den nye struktur rummer væsentlige risici. Der vil på samme tid blive flyttet meget store opgaveområder og ske en nydannelse af kommuner og regioner. Det forventes, at kommunerne skal finde nye veje til at løse en del af de sociale opgaver. Der vil gå en tid, før kommunerne kan over-skue og har erfaring med deres nye sociale opgaver.

Kommunal overtagelse af tilbud, der betjener mange kommuner - og det gør en stor del af de specialiserede, i dag amtslige tilbud - vil betyde et uoverskueligt system med betydelig administration, uoverskuelige og geografisk forskellige fordelinger af opgavevaretagelse og opsplitting af de tværfaglige og tværsektorielle miljøer, der er en nødvendighed for vedligeholdelse og udvikling af specialiserede og individualiserede tilbud.

Det er fra nogle sider anført, at risikoen er begrænset. Kommunerne vil vise fornuftig tilbageholdenhed. Andre har anført, at kommunerne allerede er langt med overvejelser om overtagelse af et meget stort antal amtslige tilbud umiddelbart ved reformens ikrafttræden.

Amternes foreløbige erfaringer

Folketingets Socialudvalg bad på møde den 31-03-2005 med Amtsrådsforeningens formandskab om at få oplysninger om amternes foreløbige erfaringer med kommunale overtagelsesønsker.

Til brug for *Mandat (Amtsrådsforeningens blad) nr. 1/ 2005* blev udvalgsformænd / rådmænd i Århus, Aalborg, Esbjerg, Odense, Silkeborg, Vejle, Viborg, Herning, Randers og Kolding kommuner spurgt om deres holdning til kommunal overtagelse af amtslige tilbud. Fra Århus, Aalborg, Odense, Esbjerg og Silkeborg blev der markeret ønske om at overtage alt. I Vejle mente socialudvalgsformanden, at kommunen vil overtage "så meget som muligt". I Herning, Randers, Kolding og Viborg var svaret, at "der var grænser", men at man endnu ikke vidste, hvor snittet skulle lægges.

For at kunne give så *aktuelle oplysninger* som muligt har Amtsrådsforeningen efter mødet med Folketingets Socialudvalg spurgt samtlige amtslige forvaltningschefer i relation til social- og socialpsykiatriområdet.

Det skal understreges, at hverken de nye kommuner / sammenlægningsudvalg eller regioner / forberedelsesudvalg endnu eksisterer. Der er derfor typisk tale om tilkendegivelser på embedsmandsplan. En del af udsagnene er dog fremsat i formel sammenhæng - f.eks. i forberedende arbejdsgrupper mellem kommuner og amter. En del af udsagnene har også politisk rygdækning.

Københavns Amt: Har aktuelt ingen konkrete meldinger.

Frederiksborg Amt: Amtet og kommunen har en række fælles forberedelsesgrupper. Der er endnu ikke afklaring, men Helsingør og Stenløse markerer betydelig interesse i at overtage (dog uden for mange forpligtelser), mens der synes at være større overvejelser og besindighed i øvrige kommuner. Amtet nævner, at det er svært at fastholde drøftelserne på "opgaver og indhold". Der er større kommunal interesse for at drøfte "mursten" = hvad den enkelte kommune kan bruge tilbuddet til.

Roskilde Amt: Foreløbig kun dialog i fælles amtslig / kommunal styregruppe.

Vestsjællands Amt: Både den politiske og administrative ledelse i Ny Holbæk ønsker at overtage alt, herunder også den amtslige hjælpemiddelcentral. Odsherred-kommunerne har uformelt udmeldt ønske om vidtgående overtagelse. Ny Kalundborg og Ny Slagelse har primært interesseret sig for det, kommunerne skal overtage. I Ny Kalundborg er der mere vidtgående administrative drøftelser (muligt samarbejde i en "miniregion" svarende til det gamle Holbæk Amt(før 1970)). Ingen aktuelle oplysninger om Ny Sorø. Ringsted Kommune har administrativt udtrykt ikke at ønske at overtage opgaver, som er forbundet med en bredere forsyningspligt. En behandlingsinstitution i kommunen for børn og unge (Nebs Møllegaard) forventes derfor drevet regionalt.

Storstrøms Amt: Embedsmænd i Næstved, Vestlolland og Falster kommuner har konkret givet udtryk for at gå efter at overtage væsentlige dele af de amtslige institutioner. Kommunerne omkring Vordingborg har været lidt mere tilbageholdende. Der arbejdes aktuelt med at sikre overblik og beslutningsgrundlag.

Fyns Amt: Odense og Svendborg kommuner forventes at ville overtage (stort set) alt. Øvrige kommuner forventes at være mere besindige.

Sønderjyllands Amt: Foreløbig kun dialog om mulighederne for overtagelse.

Ribe Amt: Ny Esbjerg og Ny Billund kommuner har meldt ud, at de på socialområdet overtager alt i kommunerne. De andre kommuner har ikke meldt så fast ud endnu.

Ny Esbjerg Kommune har gennem længere tid meldt klart ud, at man går efter uden forbehold at overtage alle socialpsykiatriske tilbud i kommu-

nen, også satellitter beliggende i andre kommuner. Grindsted / Billund, Ny Varde og den nye Vejen Kommune forventes at ville overtage de tilbud, der ikke overtages af Ny Esbjerg Kommune.

Vejle Amt: Der har været drøftelser om nogle amtslige sociale tilbud, som både kommuner og amt mener, kan overvejes overtaget af kommunerne. Der har også været drøftelser om at lade et antal amtslige børne- og unge-tilbud, der efter lovforslaget skal overgå til kommunerne, forblive i regionen (begrundelse – beliggenhedskommunen bruger et relativt begrænset antal af pladserne). Ny Hedensted, Kolding og Vejle har tilkendegivet at ville være lydhøre over for amtets anbefalinger.

I relation til socialpsykiatrien i Vejle siger nogle kommuner, at de vil lytte til amtets anbefalinger. Andre siger, at de vil overtage alt umiddelbart. Endelig har andre kommuner konstateret, at tilbuddene i deres nye kommune har et væsentligt pladstal til brug for andre kommuner, hvorfor de overvejer at overlade forsyningspligten til regionen.

Ringkøbing Amt: Endnu ikke officielle udmeldinger, men det vurderes, at de store kommuner nok vil gå efter det meste, mens de mindre er mere tilbageholdende.

Århus Amt: Kommunerne har for ganske nylig i en administrativ styregruppe nedsat under Kommuneforeningen og amtets økonomiudvalg meddelt, at amtet i forslag til fordeling af aktiver og passiver egentlig lige så godt kan udlægge hele det sociale område til kommunerne.

Socialchefen i Århus Kommune har på et møde i uge 14 på Den Kommunale Højskole med 44 kommuner tilstede talt for, at kommunerne "går sammen" (refereres af socialdirektøren fra Viborg Amt, der var til stede, som noget i retning af kommunale fællesskaber).

I andre sammenhænge har Århus Kommune meddelt, at de ønsker at overtage det meste af socialpsykiatrien. Nogle kommuner overvejer at overtage. Andre vil ikke umiddelbart overtage.

Viborg Amt: De kommende Thy og Skive kommuner ønsker at overtage "så meget som muligt". Viborg kommune ønsker at overtage "det meste", særligt handicap- og psykiatriinstitutioner. Morsø Kommune er mere forsigtig i sine udmeldinger.

Nordjyllands Amt: Aalborg Kommune har den 08-04-2005 på møde i socialchefforeningens kreds 13 meddelt, at Aalborg kommune overtager alt på handicap- og psykiatriområdet, muligvis med forbehold for de lands- og landsdelsdækkende tilbud Døvblindecentret og Aalborgskolen (døve). Ny Hjørring Kommune har på møder tilkendegivet forventning om at overtage generelt i relation til handicap, psykiatri og misbrug/udstødte. Også fra den nye Vesthimmerland Kommune forventes betydelig vilje til at overtage selv specialiserede tilbud. Øvrige kommuner forventes først lige at ville "vente og se" og til sidst at dele sig i nogle, der ønsker udbredt overtagelse og andre mere besindige.

Mulige ændringer af forslag til lov om social service i relation til kommunernes overtagelsesmuligheder

Som det fremgår af ovenstående, er der en betydelig og reel risiko for, at kommunerne i væsentlige dele af landet ønsker at overtage alle eller stort set alle sociale og socialpsykiatriske tilbud allerede fra 01-01-2007. Det har de efter lovforslaget mulighed for, hvis de meddeler det inden 15-02-2006.

På dette tidspunkt står kommunernes nyvalgte politikere midt i en kæmpeopgave med at realisere de mange ændringer i kommunalreformen. De har endnu ingen erfaringer med deres nye sociale opgaver, og der har heller ikke tidsmæssigt kunnet være seriøse politiske overvejelser om, hvorledes man sikrer en ny balance mellem de særlige sociale opgaver, som regionerne skal løse på alles vegne, og de – flere end i dag – mere almene sociale opgaver, som de nye kommuner selv skal kunne løse.

Hertil kommer, at regionerne vil få meget svært ved at løfte deres forsynings- og udviklingspligt i forhold til de resterende kommuner, hvis afgørende dele af "produktionsapparatet" fjernes.

Der er behov for en "time out" med henblik på en sammenhængende planlægning, der dækker alle kommuner i regionen og hele regionen.

En sådan "time out" behøver ikke at stoppe kommunal overtagelse af de institutioner, hvor der er enighed mellem kommune og region.

For resten af området (altså den del, hvor der ikke er enighed mellem kommune og region) foreslås det i loven at fastlægge et krav om, at der skal foreligge en samlet og fælles plan inden en given frist. Planen bør derefter sendes til høring i det regionale brugerråd og i VISO.

08-04-2005

J.nr. 151-470791

Elisabeth Lenzing

Tel. 3529 8217

E-mail: el@arf.dk

Oplysninger om nuværende amtslig specialrådgivning i relation til VISO

Folketingets Socialudvalg stillede på et møde den 31-03-2005 en række spørgsmål til Amtsrådsforeningens formandskab om den nuværende amtslige specialrådgivning, dennes relation til VISO, VISO's organisation og hvilke for borgeren betydende ændringer på specialrådgivningsområdet, som foreningen forudså.

Varetagelsen af specialrådgivningsopgaver i dag og i fremtiden

Amternes specialrådgivningsfunktioner varetages i dag fra specielle rådgivningsinstitutioner, fra institutioner, der også giver andre ydelser (f.eks. døgntilbud), og fra ansatte i den amtslige forvaltning. Der samarbejdes i vidt omfang mellem social- og specialundervisningsområdet, og der trækkes også i betydeligt omfang på sundhedssektoren og på den amtslige revalideringssektor.

Mens sundhedssektorens ydelser overgår som et regionalt ansvar, deles specialrådgivningsopgaverne på socialområdet således:

- Specialrådgivningsopgaver, hvor ansvar og finansiering overgår til kommunerne, og hvor kommunerne også fremover varetager opgaven.
- Specialrådgivningsopgaver, hvor ansvar og finansiering overgår til kommunerne, men hvor kommunerne vælger at købe ydelserne hos regionen.
- Specialrådgivningsopgaver, hvor ansvar og finansiering overgår til staten – VISO. En række opgaver løses internt i VISO, mens andre købes i f.eks. regionerne.

På specialundervisningsområdet er lovforslaget mere uklart, men bortset fra, at borgernes adgang til VISO efter lovforslagene på specialundervis-

ningsområdet er mere begrænset, tænkes der formentlig på samme model.

Side 2

Dette bør fremgå klarere af lovforslaget.

Regionerne skal således kunne levere specialrådgivningsydelser efter henvisning / bestilling fra dels kommuner og dels VISO. Regionernes specialrådgivning er i bemærkningerne til serviceloven indskrænket til "specialrådgivning, der udgår fra og baseres på den indholdsmæssige opgavevaretagelse i de regionale tilbud efter lovens § 5".

Det betyder, at regionerne – i modsætning til amterne - ikke må drive særlige rådgivningsinstitutioner. Der er dog i forslag til lov om social service særlig hjemmel til drift af hjælpemiddelcentraler efter aftale med kommunerne.

Der er heller ikke længere mulighed for tværsektoriel rådgivning placeret i forvaltningsregi (som f.eks. Fyns Amts tværsektorielle småbørnsrådgivning i relation til handicappede børn). Det er unaturligt, at alle regionale rådgivningsfunktioner *skal* indplaceres organisatorisk i en institution med et andet hovedformål. Det er til skade for brugerne, at der ikke længere kan organiseres rådgivning på tværs af undervisnings-, social- og sundhedssektoren med et udgangspunkt i en forvaltning.

Denne binding i bemærkningerne bør udgå.

For brugerne er det helt afgørende tilgængeligheden til kvalificeret specialrådgivning. Der er i dag i vidt omfang fri adgang for brugerne (herunder pårørende) til amternes specialrådgivning. Klare eksempler herpå er en lang række ydelser fra hjælpemiddelcentraler og høre- og synsinstitutter (kommunikationscentre).

Kommunerne henviser i dag også i vidt omfang til amtslig specialrådgivning. Amterne afholder udgifterne til rådgivningen.

Fremover bliver det i hvert enkelt tilfælde kommunen, der afgør, om man ønsker at visitere borgerne til, og dermed altså som noget nyt påtage sig betalingsforpligtelsen for, regionale specialrådgivningsydelser. Kommunen kan efter lovforslaget i alle tilfælde vælge selv at levere ydelsen. Hvor kommunen fagligt kan løfte opgaven, er det naturligvis OK, men

mange af ydelserne er stærkt specialiserede og meget afhængige af faglige miljøer af en vis størrelse med ekspertise fra mange områder.

Side 3

Brugerne vil her i bedste fald opleve en besværliggørelse af deres vej til specialrådgivningen. I værste fald vil de modtage en mindre dækkende ydelse og dermed få deres muligheder forringet.

De regionale specialrådgivningstilbud kommer fremover til at hvile på et usikkert økonomisk grundlag. De skal indgå i de årlige rammeaftaler, men kommunerne skal som udgangspunkt kun betale for faktisk forbrug.

Der er behov for at sikre et vist driftsfundament, f.eks. gennem en fastlagt kommunal basisfinansiering, som ikke er afhængig af konkret forbrug.

For så vidt angår "de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager" på *socialområdet* kan borgerne søge gratis specialrådgivning hos VISO. Bemærkninger til lovforslaget finder det i langt de fleste tilfælde mest hensigtsmæssigt, at borgeren går gennem kommunen, men der er mulighed for direkte henvendelse.

På *specialundervisningsområdet* er det alene kommuner, regioner og skoler, der kan få rådgivning fra VISO.

VISO's størrelse

VISO omhandler efter forslag til lov om social service

- de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager (specialrådgivning til kommuner og borgere på socialområdet, men kun til kommuner, regioner, skoler og institutioner i relation til specialundervisningsområdet),
- de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager (vejledende udredning),
- vidensfunktioner (videnscentre mv.) og
- de funktioner på hjælpemiddelområdet, der i dag varetages af Hjælpemiddelinstitutionen.

Det aktuelle omfang af disse funktioner i *amternes socialsektor* er søgt kortlagt gennem en spørgeskemaundersøgelse fra Socialministeriet til samtlige amter + efterfølgende møder mellem de enkelte amter og ministeriet i efteråret 2004. Til brug for drøftelserne af lovpakkens økonomi-

ske konsekvenser har Amtsrådsforeningen i marts-april 2005 bedt amterne om at verificere tallene.

Side 4

Tilsvarende har Amtsrådsforeningen indsamlet oplysninger i relation til *specialundervisningsområdet*.

På baggrund heraf er det amternes og Amtsrådsforeningens bedste skøn, at amterne i dag bruger 363 faglige årsværk + 1/3 administrative årsværk (ministeriets beregningsteknik under DUT-forhandlingerne), i alt 484 årsværk i relation til de funktioner, der på *socialområdet* skal indgå i VI-SO. Disse tal omfatter også amternes nuværende videnscentre på handicapområdet..

Tilsvarende bruger amterne på *specialundervisningsområdet* mindst (der mangler svar fra et par amter) 90 faglige årsværk + 1/3 administrative årsværk, i alt 120 årsværk i relation til de funktioner, der skal indgå i VI-SO.

Social- og Undervisningsministeriet har under de hidtidige (endnu ikke afsluttede) drøftelser om lovforslagenes økonomiske konsekvenser dimensioneret VISO til:

Socialområdet

- 50 årsværk inkl. administrative årsværk, der skal sidde centralt i VISO
- 250 faglige årsværk + 1/3 administrative, i alt 333 årsværk, hvis ydelser skal købes fra regioner m.fl. på kontraktbasis
- 100 årsværk - heraf stammer 79 fra amtslige videnscentre mv. og resten fra statslige centre
- I alt 483 årsværk svarende til 268 mio. kr. årligt fra amterne + 13,3 mio. kr. fra staten.

Specialundervisning

- Højst 15 mio. kr. årligt.

VISO's fremtidige "normering" skal udover amternes og de statslige centres nuværende funktioner også dække Københavns og Frederiksberg kommuners nuværende funktioner, Hjælpemiddelinstitutet mv.

Det skal understreges, at opgørelsen er vanskelig. Området er organiseret forskelligt rundt om i amterne. Afgrænsningen indeholder et betydeligt

element af skøn, bl.a. fordi det opgjorte antal årsværk er fordelt på langt flere hoveder, idet specialrådgivning i vidt omfang udføres som en del af de ansattes samlede arbejdsopgaver, hvorved sammenhæng med praksis og den løbende udvikling sikres.

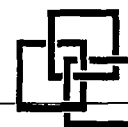
Det skal også understreges, at ikke alle dele af socialektoren er lige "vel-forsynet" med videns- og specialrådgivningsfunktioner. Hvis alle målgrupper, børn og unge, handicappede, sindslidende, misbrugere, hjemløse mv. skal dækkes lige godt, vil det enten kræve flere ressourcer eller betyde, at der overføres fra ressourcer fra nogle grupper til andre.

VISO's organisation

VISO har i strukturaftalen og lovforslag været præsenteret som en organisation med en bestyrelse bestående af repræsentanter for stat, regioner, kommuner og brugerorganisationer. Det blev på møde i Folketingets Socialudvalg oplyst, at socialministeren havde tilkendegivet, at VISO skulle være en styrelse.

Amtsrådsforeningen finder det væsentligt, at både brugerne på området, kommunerne og regionerne sikres indflydelse på VISO, der jo samler de mest specialiserede videns-, udrednings- og specialrådgivningsfunktioner. Kun derved bevares den nødvendige tilknytning til praksisfeltet, som er en forudsætning for kvalitet, brugbarhed og omverdenens tillid.

Det sker bedst gennem en bestyrelse.

08-04-2005

J.nr. 156-447694

Lotte Pihl Andersen

Tel. 3529 8216

E-mail: loa@arf.dk

Afgrænsningen mellem kommunal og regional forsyningspligt på børne- og ungeområdet**Lovforslaget**

Der er i forslaget til lov om social service en opdeling mellem

- børn med sociale og adfærdsmæssige vanskeligheder, hvor kommunerne alene har forsyningspligt, og hvor døgninstitutionerne derfor går til kommunerne, og
- børn med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, hvor regionerne har forsyningspligt, og hvor døgninstitutionerne derfor som udgangspunkt går til regionerne.

Målgruppen for *døgninstitutioner til børn og unge med sociale og adfærdsmæssige problemer* er efter lovforslagets bemærkninger alene karakteriseret ved typen af problemstillinger, ikke af problemernes sværhedsgrad. Det drejer sig om børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt udenfor hjemmet. Målgruppen omfatter også børn og unge, som skal anbringes udenfor hjemmet på grund af forhold hos forældrene, som gør, at de ikke kan tage vare på deres børn f.eks. misbrug eller psykiske problemer.

Målgruppen for *døgninstitutioner til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne* er efter bemærkningerne karakteriseret ved behovet for behandling og udviklingsmæssig støtte og dermed ved behovet for, at institutionerne inddrager viden fra de generelle handicap- og psykiatriområder. Det drejer sig om børn og unge, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for behandling eller anden udviklingsmæssig støtte, og som i den sammenhæng har ophold udenfor hjemmet – eller børn og unge med psykiatriske lidelser.

På institutionsplan drejer det sig dels om institutioner, hvis målgruppe er omfattet af det "klassiske handicapbegreb", dels om institutioner, som rummer børn og unge med psykiatriske lidelser, hvor behandlingen indeholder en væsentlig psykiatrisk indsats med sammenhæng til det øvrige psykiatriske system.

Er der nogle der bliver "tabt"?

Forud for lovforslaget, som blev sendt til høring den 01-12-2004, havde Socialministeriet den 25-10-2004 sendt et spørgeskema til samtlige amter, hvor f.eks. børn og unge med sindslidelser og ADHD (tidligere DAMP) henføres til det rent kommunale område

Amtsrådsforeningen og bl.a. en lang række brugerorganisationer gav i høringssvaret udtryk for, at fordelingen af døgninstitutioner mellem amter og kommuner bør ske således, at børn og unge, der på grund af alvorlig nedsættelse af den fysiske og/eller psykiske funktionsevne, har et så væsentligt behandlingsbehov, at de reelt fungerer som handicappede børn, omfattes af den regionale forsyningspligt.

Det er derfor positivt, at børn og unge med psykiatriske lidelser efter det fremsatte lovforslag som udgangspunkt bliver en regional opgave. Rækkevidden af bemærkningerne til lovforslaget er imidlertid ikke ganske klar.

Amtsrådsforeningen vurderer, at bemærkningerne til lovforslaget fortsat ikke dækker alle børn og unge, som har et væsentligt behandlingsbehov. Det drejer sig om børn og unge, som ikke har en decideret psykiatrisk lidelse, men som på grund af f.eks. massivt omsorgssvigt eller medfødte abstinenser mv. har så store skader – de kan f.eks. ikke indgå sociale relationer - at de ikke kan profitere af almindelig socialpædagogisk behandling. Før de kan det, er det nødvendigt med et højt specialiseret behandlingsforløb, som mest hensigtsmæssigt placeres i de kommende regioner på grund af regionernes større befolkningsunderlag.

Eksempelvis er behandlingshjemmet Egevang (Københavns Amt), specialiseret til at modtage børn med alvorlige udviklings- og tilknytningsforstyrrelser. Børnene er karakteriseret ved at have vanskeligt ved at tåle tæt følelsesmæssig kontakt, der ofte vækker aggressive og kaotiske følelser. Børnenes adfærd er afvisende, aggressiv og manipulerende med ringe eller ingen social forståelse og indsigt. Egevang skal efter Socialministeri-

ets vurdering, som den kommer til udtryk i det nedenfor omtalte materiale, overgå til kommunerne.

Side 3

Den konkrete grænsedragning

Socialministeriet har i et brev af 18-03-2005, som er sendt til bl.a. samtlige amter, "fordelt" de nuværende amtslige institutioner mellem kommende kommuner og regioner. Socialministeriet tager udgangspunkt i "det klassiske handicapbegreb", hvilket betyder, at døgntilbud til børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne er placeret i de kommende regioner. Derudover er institutioner, hvor behandlingen på institutionen indeholder en væsentlig psykiatrisk indsats med sammenhæng til det øvrige psykiatriske system, placeret i regionerne. Øvrige institutioner er placeret i kommunerne.

Ved opdelingen har Socialministeriet imidlertid ikke fulgt egne kriterier. F.eks. er institutionerne Himmelbjeggården og Holmstrupgaard – begge placeret i Århus Amt – på listen over fremtidige kommunale institutioner. Disse institutioner modtager børn og unge, som er karakteriseret ved alvorlige sindslidelser eller medfødte abstinenser samt børn med et væsentligt psykisk handicap som følge af omsorgssvigt, en alvorlig tilknytningsforstyrrelse eller på baggrund af organiske vanskeligheder. Langt de fleste børn og unge har enten været indlagt eller haft ambulante tilknytning til børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling, som har foretaget observation og udredning af barnet eller den unge, og hvor den pædagogiske indsats ligger i umiddelbar forlængelse af udredningen/observationen. Der er tæt samarbejde med børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling og på den ene institution er ansat en psykiater på halv tid.

Et andet eksempel er institutionerne Kastaniely og Møllebakken – begge placeret i Fyns Amt – som også er på listen over fremtidige kommunale institutioner. Disse institutioner modtager børn og unge med alvorlige og varige intelligenshandicap og/eller alvorlige psykiske lidelser - kombineret med massiv voldelig og udadreagerende adfærd. Spørgsmålet er, om det er adfærden eller intelligenshandicappet/den psykiske lidelse, der er det primære problem. Der ydes løbende psykiatrisk tilsyn og gives medicinsk behandling til børnene og de unge. Der er tale om langvarige anbringelser, og prognosen for deres voksentilværelse er sociale boformer indenfor handicap og psykiatriområdet. Det er derfor vurderingen, at det er intelligenshandicappet/den psykiske lidelse, der er det primære problem. Disse institutioner bør derfor også fremover være placeret på regionalt niveau.

Amterne indsender aktuelt deres kommentarer til Socialministeriet.

Forslag

Lovforslaget bør klargøres, således at institutioner til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne fremover kommer til at rumme børn og unge, som har et så væsentligt behandlingsbehov, at de reelt fungerer som handicappede børn, hvad enten de har en psykiatrisk diagnose eller har nedsat funktionsevne på grund af skader fra massivt omsorgssvigt eller medfødte abstinenser.

08-04-2005

J.nr. 151-458019

Mikkel Lambach

Tel. 3529 8212

E-mail: mla@arf.dk

Fællesamtslige institutioner, der skal overføres til VISO mv.

Folketingets Socialudvalg bad på møde den 31-03-2005 Amtsrådsforeningens formandskab om et kort papir om de af amterne i fællesskab drevne institutioner, der skal overføres til VISO mv.

Amterne og Københavns og Frederiksberg kommuner har i fællesskab oprettet syv videnscentre på forskellige handicapområder. Disse, sammen med fire af staten først i 1990'erne oprettede videnscentre, der i 1998 blev overført til amterne, skal alle indgå i VISO-organisationen. Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om social service.

Amterne og Københavns og Frederiksberg kommuner driver endvidere i fællesskab Hjælpe-middel-institut-tet og Udviklingscenter for Specialrådgivning.

Hjælpe-middel-institut-tet

Ifølge bemærkningerne til forslag til lov om social service indgår Hjælpe-middel-institut-tet (HMI) i vidensfunktionen under VISO.

HMI er en landsdækkende selvejende institution, der medvirker til at løfte amternes lovhjemlede pligt til at koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet. HMI udvikler og formidler også viden om, hvordan hjælpemidler og andre teknologiske løsninger kan bidrage til, at mennesker med funktionsnedsættelser udnytter deres fulde potentiale.

Den selvejende institutions virksomhed finansieres af faste driftstilskud (grundbevilling) samt af indtægter ved konsulentopgaver og andre tjenesteydelser, salg af publikationer samt ved private og offentlige tilskud.

HMI ledes af en bestyrelse bestående af Amtsrådsforeningen, Københavns og Frederiksberg kommuner, brugerne og et par øvrige interessenter på området.

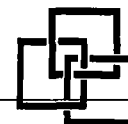
Side 2

Udviklingscenter for Specialrådgivning

Udviklingscentret, der blev oprettet i 1998, har til formål at følge udviklingen af amternes specialrådgivning på handicapområdet samt rådgive om tilrettelæggelse og dimensionering af lands- og landsdelsdækkende specialrådgivningsfunktioner.

Udviklingscentret ledes af en bestyrelse bestående af Amtsrådsforeningen, Københavns og Frederiksberg kommuner, brugerne, relevante ministerier og KL.

Amtsrådsforeningen og Socialministeriet har uformelt drøftet mulighederne for en overgangsbestemmelse, hvorefter Udviklingscentret allerede fra lovenes vedtagelse overgår til staten. Formålet skulle være, at udviklingscentrets ekspertise kunne nyttiggøres ved opbygningen af VISO, således at VISO kan fungere fra den 01-01-2007. Der er ikke aktuelt en sådan overgangsbestemmelse i lovforslaget.

Antal færdigbehandlede sindslidende voksne på venteliste til et tilbud i socialsektoren pr. 1. april i årene 2002-2004

Amtsråds-foreningen

		2002	2003	2004
Københavns Amt	Under 3 mdr.	20	10	16
	Over 3 mdr.	22	17	15
	I alt	42	27	31
Frederiksborg Amt	Under 3 mdr.	11	7	6
	Over 3 mdr.	5	9	5
	I alt	16	16	11
Roskilde Amt	Under 3 mdr.	3	6	2
	Over 3 mdr.	1	0	0
	I alt	4	6	2
Vestsjællands Amt	Under 3 mdr.	1	1	2
	Over 3 mdr.	8	10	9
	I alt	9	11	11
Storstrøms Amt	Under 3 mdr.	3	3	1
	Over 3 mdr.	0	0	0
	I alt	3	3	1
Bornholms Regionskommune	Under 3 mdr.	0	0	0
	Over 3 mdr.	0	0	0
	I alt	0	0	0
Fyns Amt	Under 3 mdr.	12	2	10
	Over 3 mdr.	6	4	5
	I alt	18	6	15
Sønderjyllands Amt	Under 3 mdr.	9	9	12
	Over 3 mdr.	16	9	6
	I alt	25	18	18
Ribe Amt	Under 3 mdr.	0	0	0
	Over 3 mdr.	0	0	0
	I alt	0	0	0
Vejle Amt	Under 3 mdr.	3	0	4
	Over 3 mdr.	0	0	1
	I alt	3	0	5
Ringkjøbing Amt	Under 3 mdr.	1	0	4
	Over 3 mdr.	0	3	0
	I alt	1	3	4
Århus Amt	Under 3 mdr.	23	17	21
	Over 3 mdr.	66	59	15
	I alt	89	76	36
Viborg Amt	Under 3 mdr.	14	11	3
	Over 3 mdr.	5	4	2
	I alt	19	15	5
Nordjyllands Amt	Under 3 mdr.	7	4	1
	Over 3 mdr.	0	3	0
	I alt	7	7	1
H:S	Under 3 mdr.	85	75	39
	Over 3 mdr.	76	76	53
	I alt	161	151	92
Total	Under 3 mdr.	192	145	121
	Over 3 mdr.	205	194	111
	I alt	397	339	232

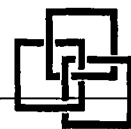
05-04-2005

J.nr. 104-110970

Jonas Sørensen

Tel. 3529 8367

E-mail: jos@arf.dk

11-04-2005

J.nr.

Dorte Hansen Thrige

Tel. 35298273

Email: dh@arf.dk

Finansieringsmodeller for regionerne på socialområdet fra 2007

I forslag til lov om social service, forslag til lov om regionerne og forslag til lov om regionernes finansiering fremgår en finansieringsmodel på socialområdet, som Amtsrådsforeningen vurderer vil være problematisk. Amtsrådsforeningen foreslår derfor alternativer til denne model.

I aftalen om kommunalreformen er der fastlagt følgende grundregler, som Amtsrådsforeningens model følger:

- Kommunerne har myndighedsansvaret og finansieringsansvaret og er borgerens første møde med de offentlige myndigheder
- Regionerne skal fungere på markedsvilkår
- Rammeaftalerne er det overordnede instrument til styring og koordinering af socialområdet

I. Den af regeringen fremlagte finansieringsmodel for regionerne på socialområdet

Regionerne kan opnå finansiering fra 3 kilder:

1. Kommunerne gennem takstbetaling for konkret forbrug af pladser
2. Staten gennem køb af VISO-ydelser
3. Staten gennem bloktilskud til dækning af administrative ressourcer

Amtsrådsforeningen finder særligt afgrænsningen af udgifter, der skal finansieres via 1 og 3 problematisk.

I. 1. Kommunal takstbetaling

Side 2

Det fremgår af lovforslaget, at regionernes tilbud finansieres af kommunerne.

Udgangspunktet for den kommunale finansiering er en takstbetaling for det enkelte regionale tilbud, der fastsættes på baggrund den samlede udgift, regionen vil have for typen af tilbud i forhold til rammeaftalen med kommunerne. Taksterne omfatter alle udgifter, der kan henføres til det enkelte tilbud eller type af tilbud.

Taksten skal bl.a. rumme

- udviklingsomkostninger (uddannelse af personale, opkvalificering af tilbuddet m.v.) ved driften af det pågældende tilbud,
- henførbare administrationsudgifter samt
- udgifter ved ubenyttede pladser og eventuelt beredskab som led i at undgå ventelister.

Ud over basistaksten, der fastsættes i forhold til "typen" af pladser, skal der kunne differentieres i forhold til kommunernes specielle behov.

For så vidt angår de lands- og landsdelsdækkende tilbud indebærer lovforslaget, at socialministeren fastsætter betalingsprincipperne i en bekendtgørelse. Kommunerne betaler en takst for brug af tilbuddene, og bekendtgørelsen vil indeholde regler om beregningen af denne takst. Taksten reduceres med en objektiv finansiering fra kommunerne, som beregnes på en sådan måde, at taksten ikke bliver så høj, at den afholder kommunerne fra at bruge tilbuddet, og at taksten heller ikke bliver så lav, at for mange kommuner efterspørger tilbuddene.

Kommunerne kan selv oprette og drive tilbud og har mulighed for at sælge pladser til andre kommuner. Prisen for sådanne pladser aftales mellem de respektive kommuner.

Den specialrådgivning, som kommunerne kan søge i de regionale tilbud kan bestå i:

- Specialrådgivning over for kommunernes medarbejdere som led i at kvalificere kommunernes egen specialrådgivning af borgere og pårørende,
- Egentlige specialrådgivningsindsatser over for kommunens borgere.

Begge former for specialrådgivningsindsats skal kunne takstfastsættes særskilt.

Amtsrådsforeningens bemærkninger:

Regionerne er pålagt forsyningspligt på visse områder. Samtidig skal regionerne handle indenfor markedslignende vilkår. Regionerne skal udbyde pladser til kommunerne, mens kommunerne også selv kan oprette og drive tilbud og efterspørge tilbud fra private udbydere.

Det er helt afgørende for regionerne, at der gives en fair mulighed for at alle udbyder **sammenlignelige tilbud til sammenlignelige priser**. Det er ikke fair og fri konkurrence, hvis der skal indregnes dækningsbidrag til finansiering af udgifter i regionerne tilbud, som ikke genfindes i kommunernes egne eller i private tilbud.

Der er udgifter, som regionerne alene vil skulle afholde i forbindelse med forsyningspligten, og som derfor ikke med rimelighed bør indregnes i de regionale takster af hensyn til sammenligneligheden:

- Beredskab
- Akut
- Udvikling af helt nye tilbud
- Administrative udgifter

2. Statslig køb af VISO-ydelser

VISO er en netværksorganisation med en mindre central enhed, hvor hovedparten af specialisterne er placeret decentralt, idet de er ansat i kommuner, regioner eller i private tilbud.

Det fremgår af lovforslaget, at den centrale enhed i VISO samarbejder med og indgår kontrakter med kommuner, regioner m.fl. om levering af specialiseret rådgivning og vejledning fra de lokale tilbud.

A.3. Administrative udgifter

Aftalen om en strukturreform pålægger regionerne særlige opgaver, der ikke knytter sig direkte til driftsansvaret for de institutioner, som regionerne overtager. Det drejer sig om:

- Bearbejdning af kommunernes redegørelser, udarbejdelse af forslag til rammeaftale samt opfølgning på rammeaftalen
- Koordinering af de lands- og landsdelsdækkende institutioner samt udarbejdelse af udviklingsplaner for store institutioner
- Repræsentanter til udviklingsråd samt udarbejdelse af en årlig redegørelse om udviklingen på området til udviklingsrådet (i en overgangsperiode på 4 år)

- Tilsyn med regionale tilbud
- Behandling af indberetning om magtanvendelse

Regionerne skal kompenseres for udgifter til ovenstående funktioner. Staten vurderer i forbindelse med DUT-forhandlingerne, at regionernes samlede udgifter til disse opgaver vil svare til 35 årsværk og 20,7 mio. kr. Det må antages af denne finansiering vil tilgå regionerne fra staten gennem bloktilskuddet i form af en slags grund/basisfinansiering.

Amtsrådsforeningens bemærkninger

Amtsrådsforeningen er ikke enig i denne vurdering og har i DUT-forhandlingerne fremført, at regionerne vil have behov for 270 årsværk svarende til 171,7 mio. kr.

Herudover Amtsrådsforeningen har i DUT-forhandlingerne fremført, at regionerne har brug for en basisfinansiering på 134 mio. kr. til akut, beredskab og udvikling af nye tilbud.

Amtsrådsforeningen har fremført, at regionerne vil være nødt til at indregne ovenstående udgifter i takstbetalingen til de regionale tilbud, hvis de ikke dækkes af en basis/grundfinansiering. Dermed vil regionernes tilbud blive dyrere i en sammenligning med kommunale og private tilbud alene, fordi der skal ske indregning af finansiering af udgifter, som kommunerne og private ikke er pålagt. Det er ikke en fri og fair konkurrencesituation at bringe regionerne i.

Det er også et brud på en af forudsætningen om, at taksterne omfatter udgifter, der kan henføres til det enkelte tilbud eller type af tilbud

II. Alternative modeller til finansiering af regionernes socialområde

Alternativ model 1

Amtsrådsforeningen foreslår, at udgifterne i stedet finansieres af et kommunalt grundbidrag pr. indbygger på samme måde, som der er fastlagt kommunale grundbidrag pr. indbygger til finansiering af regionernes udgifter på sundhedsområdet og vedrørende regional udvikling. Grundbidraget kunne i udgangspunktet udgøre 57 kr. pr. indbygger.

Grundbidraget fastlægges med et udgangspunkt i lovgivningen, og det fremgår tillige af lovgivningen, at bidragets størrelse skal indgå i de årlige forhandlinger om rammeaftalen. Dermed indgår finansieringen i den

samlede planlægning og opgavefordeling mellem regionen og kommunerne i regionen.

Side 5

Dermed kan det sikres, at de regionale, kommunale og private takster indeholder betaling for de samme ydelser, og at ydelser kan udbydes i fri og fair konkurrence både set fra udbyder og efterspørger.

Alternativ model 2

Som alternativ til denne model kan Amtsrådsforeningen se den løsning, at der ydes et bloktilskud fra staten i stedet for et kommunalt grundbidrag/basisbidrag.

Løsningen er helt klart næstbedst, da den ikke understøtter det styringsinstrument som det regionalt funderede dialogbaserede rammeaftalesystem er tænkt i lovforslaget.

III. Særlig økonomisk problemstilling i relation til kommunernes overtagelse af regionernes sociale tilbud

Det fremgår af lov om social service, at kommunerne kan overtage regionernes tilbud, og at kommunerne overtager aktiver og passive, rettigheder og pligter samt ansatte i tilbuddet.

Amtsrådsforeningen frygter, at denne bestemmelse kan give kommunerne et primært økonomisk incitament til at overtage tilbud.

Der vil nemlig sjældent være gæld direkte forbundet med amternes/regionernes tilbud. Institutioner er nemlig typisk opført af amtets løbende finansiering eller ved optagelse af generelle lån. Kommunerne vil dermed overtage en reel værdi ved at overtage en institution fra regionen.

For at forebygge primært økonomisk begrundede overtagelser foreslår Amtsrådsforeningen, at kommunerne skal betale den værdi tilbuddene repræsenterer. Kommunerne kan så f.eks. gives mulighed for at låne til købet af tilbud. Indtægten fra salget kan enten tilfalde regionen (som jo overtog en del af amternes gæld, fordi det sociale tilbud repræsenterede en værdi, jf. lovforslag om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen, hvorefter amternes passiver fordeles efter fordelingen af aktiver) eller det kan tilfalde staten til en særlig pulje til udvikling af socialområdet.

11-04-2005

J.nr. 151-470791

Elisabeth Lenzing

Tel. 3529 8217

E-mail: el@arf.dk

Regionernes forsyningspligt for specialiserede sociale tilbud - afgrænsning af fremtidige kommunale tilbud - forslag til ændring af foreliggende forslag til lov om social service

Folketingets Socialudvalg bad på møde den 31-03-2005 Amtsrådsforeningens formandskab om et oversigtsnotat i forhold til en lang række foreliggende materialer fra Amtsrådsforeningen og en række amter om bl.a. følgende spørgsmål:

- Problemstillinger i forbindelse med fri kommunal mulighed for at overtage amtslige / regionale sociale tilbud.
- Afgrænsning af de tilbud, der fortsat bør være regionale.
- Mulige ændringsforslag.

Forslag til lov om social service kort

Kommunerne overtager det fulde myndighedsansvar og den fulde finansiering på socialområdet. Kommunerne overtager nuværende amtslige døgninstitutioner for børn med sociale og adfærdsmæssige problemer. Øvrige amtslige institutioner og døgn- og dagtilbud for voksne overgår som udgangspunkt til regionerne. Kommunerne / sammenlægningsudvalgene kan dog inden 15-02-2006 meddele, at de ønsker at overtage yderligere tilbud beliggende i kommunen allerede fra 01-01-2007 (§ 190). Sådanne ønsker kan også fremsættes løbende efter 01-01-2007, og kontaktudvalget mellem kommuner og region skal drøfte mulige overdragelser til beliggenhedskommune mindst en gang i hver valgperiode.

Regionen skal imødekomme beliggenhedskommunens ønsker om at overtage. Det fremgår af lovforslagets § 186, at kommunalt overtagne tilbud indgår i den årlige rammeaftale, og at det skal stå til rådighed for øvrige kommuner i det omfang, der fastlægges i rammeaftalen. Der er også en forudsætning i bemærkningerne om, at beliggenhedskommunen skal kunne drive tilbuddet økonomisk og fagligt forsvarligt. Der er imid-

lertid ingen mekanisme til at påse, at denne forudsætning er overholdt, eller at forpligtelser i kommende rammeaftaler efterleves.

Side 2

Det er uklart i bemærkningerne, om der efter 01-01-2007 skal være enighed i de årlige rammeaftaler for, at beliggenhedskommunen kan overtage et tilbud. Det er næppe tilfældet. I 2006 vil det være udelukket allerede på grund af tidsfristerne i lovforslaget.

Problemstillinger i forbindelse med fri kommunal mulighed for at overtage amtslige / regionale tilbud

En række af de nuværende amtslige tilbud betjener (stort set) kun beliggenhedskommunen. Der er adskillige af dem inden for en kommende region. De er ikke stærkt specialiserede og ikke stærkt afhængige af tværfaglige og tværsektorielle miljøer, der involverer andre amtslige / regionale specialfunktioner. Disse tilbud kan umiddelbart overføres til de nye kommuner.

For en lang række andre af de nuværende amtslige tilbud er situationen en anden. Tilbuddene er fagligt højt specialiserede. Målgruppen er antalsmæssigt ret beskeden. Der er kun et eller ganske få tilbud i en region eller måske på landsplan, og de enkelte tilbud betjener derfor væsentligt mere end en kommune. Tilbuddet er både i sin dagligdag og i udviklingssituationer afhængig af samarbejde med sundhedsvæsenet, specialundervisningsfunktioner (f.eks. på kommunikationsområdet) og andre specialiserede sociale tilbud. Der er knaphed på personale med de særlige kvalifikationer, som tilbud af denne art kræver.

Hvis en kommune overtager tilbud af denne art, vil den allerede fra overtagelsen kunne have vanskeligt ved at sikre det faglige niveau. Dette problem vil blive større, efterhånden som personalet skal udskiftes, og når der opstår udviklings- og omstillingsbehov.

Da tilbuddene samtidig ofte er temmelig udgiftstunge, vil der endvidere over tid være en meget betydelig risiko for afspecialisering. Den enkelte kommune vil som ansvarlig driftsherre have stor fokus på at sikre økonomien. Socialområdet er altid meget "bevægeligt", og det vil være mere udtalt i en omstillingstid. Efterspørgslen efter givne ydelser svinger over selv korte tidsrum.

Kommunerne, der jo primært har et ansvar over for egne borgere, men ikke som regionerne et samlet forsyningsansvar på det specialiserede om-

råde og et langt mere begrænset antal sociale tilbud at involvere i en omstilling, må nødvendigvis gå vidt for at fylde ledige pladser op. Det vil om nødvendigt ske ved at hjemtage egne borgere fra tilbud i andre kommuner.

En kommunes hjemtagning af sine borgere fra tilbud i andre kommuner eller ophør med at visiterer til andre kommuner eventuelt kombineret med, at specialpladser bruges til egne borgere med et lidt mindre specialiseret behov vil kunne starte en kædereaktion af afspecialisering. Andre kommuner bliver så nødt til at gøre det samme i relation til specialinstitutioner i deres kommune.

Samtidig vil en for omfattende kommunal overtagelse af amtslige regionale tilbud betyde, at regionernes samlede beredskab bliver mindre og dermed økonomisk og fagligt mere sårbare. Regionerne vil få sværere ved at opfylde funktionen som et sikkerhedsnet for de svageste brugere herunder finde egnede tilbud til akutte sager.

Mulige kriterier for kommunal overtagelse af amtslige / regionale tilbud

Den endelige beslutning om, hvilke institutioner og tilbud, der bør forblive i regionerne, træffes mest hensigtsmæssigt på baggrund af drøftelser mellem de enkelte regioner, kommunerne i regionerne og med inddragelse af regionens brugere og muligvis også VISO.

Der er ret forskellige lokale traditioner og forventninger. Der er i dag amterne imellem ret forskellige skillelinier mellem kommunal og amtlig opgavevaretagelse. Eksempelvis driver Københavns Amt relativt få lavt specialiserede institutioner, men en række højt specialiserede tilbud, mens situationen i f.eks. dele af Vestjylland er en anden. Her er der kun få højt specialiserede institutioner. Specialbehov imødekommes ved træk på tilbud andre steder i landet.

Der kan imidlertid opstilles en række generelle kriterier, der bør have betydning ved drøftelserne i hele landet:

- *Forsyningssikkerhed:* For kommunerne som købere af ydelser er det afgørende, at den har let adgang til en bred vifte af tilbud, herunder til en (eller flere) leverandør(er), der har et fornuftigt beredskab og om nødvendigt kan levere eller opbygge akuttilbud.
- *Administrativ overskuelighed:* Stort set alle kommuner bruger tilbud i et betydeligt antal andre kommuner. Hvis de nuværende

amtslige specialtilbud spredes over et antal kommuner, bliver den enkelte kommune afhængig af et stort antal leverandører. Der skal indgås aftaler med flere, samarbejdes med flere osv. Det bliver mere krævende at navigere på markedet og at sikre kvalitet og pris. En overordnet indikation kunne være i hvilket omfang, institutionen overvejende betjener beliggenhedskommunen, eller om den har et større dækningsområde.

- *Kvalitet:* Hvis kvaliteten i specialtilbuddene skal fastholdes og udvikles, er det afgørende, at de enkelte tilbud er sikret faglige støttefunktioner, samarbejdsflader og bagland, både i socialsektoren og i tilgrænsende sektorer (sundhed mv.). Det er også vigtigt, at tilbud, hvor der er et eller meget få i hver region eller evt. på landsplan kan indgå i større faglige miljøer, udvikling og forskning og derved dels selv profitere og dels medvirke til, at regionen kan leve op til sin samlede forsyningspligt for de svageste.
- *Økonomi:* Der er et væsentligt hensyn til økonomisk drift. Det forudsætter bl.a. den rette størrelse på tilbuddene. Det er derfor meget problematisk at opsplitte f.eks. de såkaldte satellitinstitutioner, hvor de ledelsesmæssige og administrative udgifter er søgt minimeret.
- *Arbejdsmiljø:* Det kan f.eks. handle om, at mindre enheder for stærkt udadreagerende beboere bør være en integreret del af større enheder, hvis personale kan fungere som sikkerhedsberedskab.

Hvilke tilbud bør være regionale

Der foregår aktuelt i amterne og i et samarbejde med kommunerne en meget omfattende kortlægning af de nuværende sociale og socialpsykiatriske tilbud. Der er også indledt overvejelser om, hvilke tilbud, kommunerne skal overtage, og hvilke der skal forblive regionale.

På baggrund af oplysning fra et række amter gives nedenfor en række eksempler (men absolut ikke udtømmende) på målgrupper og tilbudstyper, der bør være regionale, og målgrupper og tilbudstyper, der vil kunne overtages af kommunerne.

Eksempler på kommende regionale tilbud

- Lands- og landsdelsdækkende institutioner
- Særlige dagtilbud til børn og unge med udviklingshæmning, hvor der er behov for en særlig og specialiseret udrednings- og udviklingsindsats, f.eks. børn med multihandicap)

- Døgntilbud til børn og unge med svært fysisk og psykisk handicap
- Døgntilbud til børn og unge med alvorlige psykiske lidelser kombineret med svære adfærdsforstyrrelser
- Døgntilbud til voksne udviklingshæmmede, der samtidig er bevægelsehæmmede og har ringe eller intet verbalsprog
- Døgntilbud til voksne udviklingshæmmede, der samtidig har autisme, sindslidelser, synshandicap eller hørehandicap
- Døgntilbud til voksne udviklingshæmmede med særlig og voldsom adfærd rette mod sig selv eller andre
- Kriminelle udviklingshæmmede
- Dag- og døgntilbud til personer med alvorlig senhjerneskeade herunder især immobile og svært udadreagerende
- Dag- og døgntilbud til personer med svær autisme eller ADHD (DAMP)
- Sindslidende med misbrugsadfærd
- Sindslidende med hjerneskeade og demente med udadreagerende adfærd
- Svært sindslidende med udadreagerende adfærd
- Spiseforstyrrede.

Eksempler på kommende kommunale tilbud

- Døgntilbud til børn med sociale og adfærdsmæssige problemer – følger allerede af forslag til lov om social service
- En del specialbørnehaver for udviklingshæmmede uden særlige og specialiserede behov
- Dagtilbud for udviklingshæmmede uden specielle problemer
- Døgntilbud for udviklingshæmmede uden specielle problemer
- Dagtilbud for sindslidende uden specielle problemer
- Døgntilbud for sindslidende uden specielle problemer
- Revalideringsinstitutioner – følger af lovforslag på beskæftigelsesområdet.

Forslag til ændring af foreliggende forslag til servicelov

1. Det afgørende planlægningsredskab i relation til den specialiserede sociale sektor er de årlige rammeaftaler. Der er i bemærkningerne til lovforslaget mange gode oplysninger om, hvad disse skal indeholde, men der mangler en helt afgørende ting. Der skal være en løsning på den situation, at enighed ikke opstår af sig selv.

Det foreslås, at det kommer til at fremgå, at er der ikke enighed om en rammeaftale, fortsætter man foreløbig "som hidtil". Samtidig iværksættes en høring af det regionale udviklingsråd og formentlig også VISO. Hvis der herefter ikke kan opnås enighed (og det må virkelig antages at være undtagelsen), afgør Socialministeren sagen.

2. Det foreslås, at muligheden for kommunerne for at overtage amtslige / regionale institutioner og tilbud allerede fra 01-01-2007 ændres til alene at omfatte tilbud, hvor der er enighed mellem forberedelsesudvalgene for regionerne og kommunerne / sammenlægningsudvalgene.

3. I øvrigt foreslås, at det indarbejdes i lovforslaget, at der skal ske en sammenhængende regionsdækkende planlægning af den specialiserede sociale sektor inden for en nærmere angiven tidsfrist. Først når denne planlægning foreligger, tages der stilling til øvrige kommunale ønsker om overtagelse.

4. Kommunal overtagelse af regionale institutioner efter planperioden og i kommende valgperioder skal forudsætte enighed i forbindelse med de årlige rammeaftaler. Herom henvises til forslag 1.

11-04-2005

J.nr. 151-470791

Lotte Pihl Andersen

Tel. 3529 8216

E-mail: loa@arf.dk

Brugerindflydelse på regionale sociale tilbud

Amtsrådsforeningen har i sit høringssvar af 07-01-2005 påpeget, at relationen mellem brugerne og regionerne afskæres i fremtiden, og at det for handicappede og deres familier, der måske livslangt vil være brugere af regionale tilbud, synes meget fremmedgørende.

Reglerne i dag

I dag skal der med hjemmel i lov om retssikkerhed og administration på socialområdet nedsættes et rådgivende amtsligt *brugerråd* (omfatter alle brugergrupper herunder handicappede) i hvert amt. Amtet skal informere brugerrådet om udviklingen i amtet inden for det sociale og tilgrænsende områder, der har betydning for rådets virksomhed. Brugerrådet kan selv tage spørgsmål af principiel karakter op til drøftelse og komme med forslag til nye initiativer eller forslag om samordning med tilgrænsende områder under amtet.

Brugerrådene har funktion som et samlende inspirations-, debat- og diskussionsforum, hvor den måde, som amtet varetager opgaverne på det sociale område på, kan drøftes med henblik på udvikling af særlige lokale ønsker og behov.

Kommuner og amter skal også sørge for, at *brugerne* af tilbud får *indflydelse på tilrettelæggelsen* og udnyttelsen af tilbuddene. Brugerindflydelsen kan sikres ved at etablere brugerråd eller brugerbestyrelser i de forskellige sociale tilbud – altså f.eks. på botilbudsniveau - hvilket sker i meget vidt omfang.

Kommuner og amter kan også nedsætte et eller flere *råd*, der rådgiver kommunen eller amtet vedrørende *tilrettelæggelsen af indsatsen* efter serviceloven. Formålet er at skabe tilbud, der modsvarer brugernes pro-

blemer, ressourcer og forudsætninger. Brugere får dermed mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af servicetilbuddene.

Side 2

Lovforslag fremsat den 24-02-2005 om lov om social service og om ændring af retssikkerhedsloven

Pligten til (og muligheden for) at etablere amtslige brugerråd bortfalder.

Efter § 16 i lov om social service skal kommunerne sørge for, at brugerne får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene. Kommunen kan også nedsætte et eller flere råd, der rådgiver "kommunen eller amtskommunen" vedrørende tilrettelæggelsen af indsatsen efter loven .

Særligt om regionale udviklingsråd

I forbindelse med grundtakstreformen pr. 01-01-2002 blev der i hvert amt nedsat et regionalt udviklingsråd, i første omgang for en 3-årig periode. Udviklingsrådene har repræsentation fra kommuner, amt og brugere. I nogle amter er rådene fælles for social- og undervisningsområdet.

Udviklingsrådet skal følge og drøfte udviklingen på det grundtakstbelagte område. Udviklingsrådene udarbejder på baggrund af bl.a. kommunernes årlige redegørelser en årlig redegørelse om udviklingen på det grundtakstbelagte område. Udviklingsrådets funktion er dermed i vidt omfang tilbageskuende.

Efter lovforslaget om social service (og forslagene om ændring af folkeskoleloven og lov om specialundervisning for voksne) skal der nedsættes et regionalt udviklingsråd fra 2007 til og med 2010. Der skal være repræsentanter for kommuner, region og brugere i de nye regionale udviklingsråd, der er fælles for social- og specialundervisningsområdet.

Også de nye regionale udviklingsråd skal følge og drøfte udviklingen på servicelovens og specialundervisningsområdet. De kommende udviklingsråd udarbejder på baggrund af bl.a. kommunernes årlige redegørelser en årlig redegørelse om udviklingen på området til Socialministeren og Undervisningsministeren. Rådets opgaver er dermed i vidt omfang tilbageskuende.

Forslag

Der skal fremover være positiv lovhjemmel for og finansiering af regionale aktiviteter, herunder samarbejdsorganer.

Der bør i forlængelse af forslag til servicelov § 16 gives hjemmel for, at regionerne kan etablere og få finansieret samarbejdsorganer dels med brugerorganisationer generelt, dels med brugere og pårørende vedrørende de konkrete tilbud.

12/4 2005

2. udgave
(Bilagspræcisering)

Det Energipolitiske Udvalg

holder møde:

Onsdag den 13. april 2005 kl. 15.00
i værelse 2-080

Dagsorden:

1. Modtagelse af deputation fra Danske Halmleverandører vedrørende Biomasseaftalen, jf. EPU alm. del - bilag 55 og **58 samt spm. 9.**
2. Gennemgang af og fastlæggelse af tidsplan for
  - a) L 119 (CO2-kvoter)
  - b) L 136 (Energibesparelser i bygninger)
  - c) B 4 (VE og globale klimaløsninger), S
3. Gennemgang af eventuelle EU-bilag.
4. Gennemgang af kalender, jf. EPU alm. del - bilag 61.
5. Eventuelt.

Efter mødet vil Transport- og Energiministeriet forestå en teknisk gennemgang af hovedfelterne på energiområdet, jf. EPU alm. del – bilag 32, 33 og 63.